

N:o 85.

Af Herr Olof Andersson i Lyckorna: Om förändrad lydelse af § 11 i Kongl. förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 Mars 1862.

Upprepade gånger hafva motioner till Riksdagen aflemnats och många röster höjt sig för en rättvisare fördelning af den kommunala rösträtten på landet. Att denna för vårt land så viktiga fråga ej kan falla förr, än den på ett lämpligt och tidsenligt sätt blifvit löst, kan ej dragas i tvifvelsmål. Nödvändigheten af en reform härutinnan framgår tydligen af de många till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i riket inkommande klagomål öfver kommunalstämmobeslut, som tillkommit genom få personers röstöfvervigt gent emot ett flertals önskan, hvarigenom en god samhällsanda ofta blifvit störd, efterlemnande missmod, ovilja och harm. Erfarenheten har påvisat många orimligheter till följd af den röstberäkning, som nu följes och tillämpas; likasom genom Statistiska Centralbyråns berättelser framgår, att för några år sedan uti 54 af rikets 2,354 landtkommuner en röstegande innehade öfver hälften af hela fyrktalet; högsta fyrktalet på en person utgjorde uti 360 öfver $\frac{1}{4}$ intill hälften och uti 1,026 öfver $\frac{1}{10}$ intill $\frac{1}{4}$, samt att beträffande antalet personer, som hade visst fyrktal öfver $\frac{1}{10}$ af hela kommunens, innehade 54 öfver hälften, 378 öfver $\frac{1}{4}$ intill hälften och 1,697 öfver $\frac{1}{10}$ intill en fjerdedel.

Under de 21 år, som vår kommunallag blifvit tillämpad, hafva nya förhållanden inträffat, som lagt röstöfvervigten i andras händer än som vid förordningens tillkomst beräknades, enär en mängd fabriker och industriella inrättningar tillkommit, en mängd hus och byggnader

synnerligast vid jernvägsstationer uppstått, som, utan jordbruk, representera betydliga belopp, hvilka menligt inverka på den öfriga kommunens beslutanderätt.

Sedan förordningen af år 1862 tillkom, hafva äfven andra förhållanden inträdt, som hvar i sin mån åskådliggöra, att nuvarande kommunalröstberäkning är olämplig; såsom då det är fråga om kyrkobyggnad, utöfvas rösträtt efter samtliga fyrkar, men vid arbetets utförande faller tyngden i större mån på fastigheten, samt att vid tillsättande af folkskollärare följes fyrktalslängden, hvaraf följer, att en enda person kan tillsätta sådan, tvärt emot hela den öfriga församlingens vilja.

Mycket mer kunde uti denna sak anföras, men det sagda må dock vara nog. Tidpunkten för en förändring i den kommunala rösträtten anser jag nu vara inne, eftersom det till och med inträffat att staten måst träda emellan för att rädda kommun, som kommit till ekonomiskt obestånd till följd af några få personers röstöfvervigt öfver den stora mängden.

På grund af hvad ofvan blifvit anfördt, vågar jag föreslå, det Riksdagen för sin del ville besluta,

att § 11 i Kongl. förordningen den 21 Mars 1862 om kommunalstyrelse på landet måtte få den förändrade lydelse, att röstvärdet skall beräknas efter det enhvar åsatta fyrktal, dock må ej någon utöfva rösträtt för större antal röster än som svara mot en tjugonedel af kommunens hela röstetal efter röstlängden och ej i något fall för mer än 1000 röster.

Om remiss till Lag-Utskottet anhålles.

Stockholm den 26 Januari 1884.

Olof Andersson
från Kristianstads län.

Häri instämma:

J. Marcuson. A. P. Lind.
